GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE.
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 147
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38,114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 17 SEPTEMBRA 1935 — BROJ 270

Neizvjesni svjetski položaj

Zagreb 15 IX.

Kad bi se danas—sutra ostvario i stoti dio svega onoga, što se u svjetskoj štampi nagovještava povodom talijansko-abesinskog spora i njegova raspleta, medjunarodno politička situacija bi kroz najkraće vrijeme bila stubokom izmijenjena, a dalnje posljedice i učinci te izmjene bili bi koliko raznovrsni toliko nedogledni. Bio bi, doduše, naivan svaki onaj, tko bi ustvrdio, da ne stojimo pred sudbonosnim događajima, ali opet nije time rečeno, da će se sve prepustiti slijepoj sudbini i da neće biti preduzete sve moguće mjere, da se tim događajima, iako se obistine, stegne tragičnost i osnjete tako one katastrofalne eventualnosti, koje se u štampi danas tako obilno i lakomisleno registriraju.

U pokretu su već sada sve moguće psihološke, interesne, spekulativne i čisto političke sugestije, pa su ove baš i uzrokom, što se situacija skoro općenito prosudjuje kao silno zategnuta i opasna. Medjutim u Ženevi se ipak s časa na čas pojavljuju znakovi optimizma to jest nade, da će se uza svu kritičnost momenta naći neki izlaz, kroz koji će da odući dobar dio one teške presije, koja se je sticajem prilika slegla na medjunarodne odnose.

Diplomacija zna i vidi, što se sve može da izlegne iz prvog jednog oružanog konflikta. To vidi bez sumnje i sam g. Mussolini. Ali on, kako se to sa više strana podvlači, mora istovremeno da računa i sa psihom svoga naroda i kultom velikih atavističkih tradicija Italije. A kad se tome još pridoda i materijalni elemenat talijanskih sadanjih pobuda to jest potreba ekspanzije i potreba obezbijedjenja novih izvora sirovina, kao i potreba osiguranja granica talijanskog kolonijalnog posjeda, onda postaje jasno, da će g. Mussolini teško moći da uzmakne. On će to da učini pred pozitivnim garancijama, da će njegovoj zemlji biti obezbijedjeni potrebni uslovi za njenu sigurnost u Africi.

Pred tom opstojnošću ne mogu se dakle praviti neki fantastični računi, niti tražiti neke na pola uvjeravajuće formule. U Ženevi su toga, vidi se svijesni i tu će trebati naći takovu bazu, koja će Italiji biti dolično jamstvo njenim materijalnim i moralnim aspiracijama.

Evropa cijela mora istovremeno da uvidi, kako stoji pred mogućnošću teških i kobnih zapleta, i kako je stoga samo praktični politički račun, da se Italiju ne natjera na skrajnost. Ta i sama joj je Velika Britanija priznala potrebu ekspanzije, a do nje Itallja može doći samo na dva načina: ili ratom ili ustupcima. U Ženevi hoće da osujete rat, zato prirodno, moraju diskutovati i odlučiti o ustupcima.

Sve drugo što mogu interesovane države da preduzmu može biti namijenjeno specijalnoj zaštiti njihovih interesa za slučaj stvarnog konflikta, ali da bi ijedna od njih silom ili sankcijama mogla djelovati na Italiju, to je, kako stvari danas stoje isključeno. To bi značilo rastvoriti silom vrata općoj konflagraciji.

Stav Vel. Britanije može se razumjeti i opravdati s pogleda njenih interesa u Egiptu. Ugovori 1906 i 1925 formalno su njoj i Egiptu priznali vodnu kontrolu velikog etiopskog jezera, koje alimentira Plavi Nil. Toga radi sada Vel. Britanija traži, da to svoje preimućstvo sebi dalje obezbijedi u uskoj solidarnosti s Egiptom. U tu je svrhu potrebna i solidarnost egipatske vojske za slučaj ozbiljne kakve opasnosti. To je onaj momenat koji Londonu zadaje brige i radi čega se je pred Suezom već pojavila engleska flota. Engleska se boji za Egipat.

U Egiptu vlada kralj, koji je lično dosti naklonjen Talijanima, a koji je pored toga bolestan. U Egiptu postoji brojna i vrlo aktivna talijanska kolonija. Engleska se je uvijek protivila ulasku Egipta u Društvo naroda. Po red toga ima izmedju Egipćana i Etiopljana dosta vjerske srodnosti, kao i zajedničkih nacionalnih aspiracija. I jedni i drugi teže za tim, da se dočepaju slobode.

Sve ove okolnosti upućuju Vel. Britaniju, da bude oprezna i ona stoga iskorišćuje sada talijansko-abesinski spor u jedinom ciju, da ojača i učvrsti svoju poziciju u Egiptu i da sebe uopće pošteđi od jačih potresa. Stog pogleda ona prosudjuje i sadanju akciju Italije i upinje sve sile, da osujeti rat. To dokazuje i Hoare-ov govor

Stav Francuske je poznat. Ona samo intervenira ne bi li uspjela da Rim i London dovede na liniju efikasnog sporazuma. Ako u Ženevi to uspije, onda je ovog puta mir u Evropi sačuvan. S tog pogleda govor g. Lavala je vrlo važan.

Komisija „petorice" radi u tom smislu. Ona je već lansirala apel na tiho čekanje i prosudjivanje situacije i dala se na posao iznalaženja formule za konciljaciju. Najteže je u tome to, što postoji oprečnost izmedju koncepcije protektorata i priznanja pune suverenske jednakosti svakog člana Društva Naroda.

Problem je težak. Zato se oko njega prepliću sve moguće kombinacije. Za Društvo Naroda taj se problem postavlja kao Hamletov upit: To be or not to be. Ništa ga ne olakćuje, što je i ovog puta priznata jurisdikcija ženevske institucije, ali je pitanje, kako će se dojmiti eventualna njena egzekutivnosti, ako bude morala biti primjenjena.

Neizvjesnost je svaki dan veća, dublja. Ali pored nje iskače i sve veća i dublja odgovornost. Možda u posljednji čas ta će odgovornost da nadje put, koji vodi sporazumu. Nadajmo se!

Dinko Sirovica.

Laval pred demisijom

Pariz 17. Pronose se glasovi da je u francuskoj vladi izbila zestoka kriza zbog neodlučnog držanja Lavalova prema talijansko—abesinskom sporu. Ministri koji pripadaju lijevici, zamjeraju mu da nije svojim držanjem odlučno stao na stranu Društva Naroda i što nije energično izjavio da će se zauzeti za primjenu sankcija protiv Italije. Izgleda da mu je saopćeno da ako ne dade Italiji razumjeti, da je Francuska živo odana Društvu Naroda, da će onda ljevičari napustiti vladu i time dovesti do pada Lavalovog režima. Kao budući kandidat za pretsjednika vlade najviše ima izgleda E. Herriot.

Treći evropski kongres Rotarijanaca

Venezia 17. Jučer je ovdje svečano otvoren III evropski kongres Rotary udruženja iz čitave Evrope. Najače su zastupane Francuska, Jugoslavija, Njemačka, Poljska, Engleska, Austrija i Belgija.

Kongres je otvorio Duca di Genova. Učesnika ima 1600. Kongres će trajati do 19 o. mj., a osim toga će učesnici napraviti kružno putovanje po Italiji, gdje će se upoznati sa svim tekovinama, koje je novi režim stavio u život. Jedan dio učesnika posjetit će Trst, Rijeku, a zatim Dolomite.

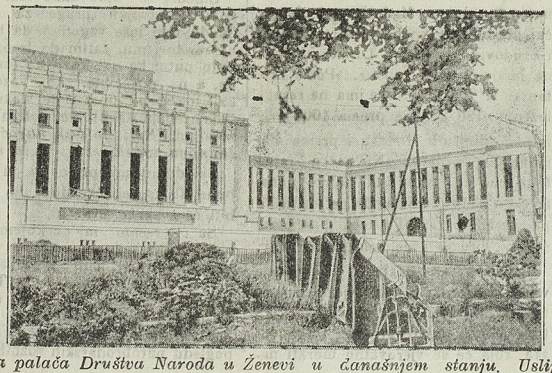
Nema Podunavskog pakta

Wien 17. Austrijski ministar inostranih posala Berger-Waldenegg izjavio je nakon svog povratka iz Ženeve da su izgledi za sklapanje Podunavskog pakta postali posve minimalni.

Bojkotiranje talij. parobroda

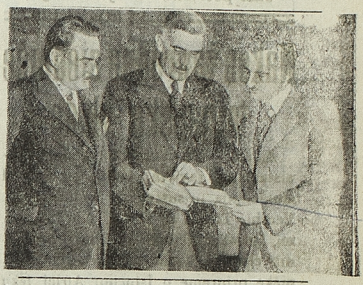
Capetown 17. Jučer je ovamo stigao veliki talij. parobrod „Savoia". Kad je imao da pristane, lučki radnici nisu htjeli da prime konope, niti su htjeli da iskrcavaju teret. Uto je nastupila policija koja je pod prijetnjom tamnice nagnala radnike da prihvate posao. Veći dio radnika je radije dospio u zatvor nego da bi radio na talijanskom parobrodu.

Nepotrebna prije dovršenja?

Nova palača Društva Naroda u Ženevi u današnjem stanju. Uslijed teške krize koja je obuhvatila Društvo Naroda postaje pitanje da li će ova velebna zgrada uopće doći do uporabe kojoj je bila namjenjena

Povraćen Prizrenski rukopis

Njemački poslanik u Beogradu v. Heeren (u sredini) prigodom jedne posebne audijencije predao je g. Stojadinoviću (lijevo) poznati rukopis starosrpskog zakonika Kralja Dušana iz 14 vijeka.

Ova relikvija naše historije za vrijeme svjetskog rata spašena je od jednog njemačkog vojnika iz gorućeg željezničkog vagona.

Novi tal. transporti za Istočnu Afriku

Napoli 17.— Sinoć su napustili napuljsku luku transoceanski parobrodi: Quirinale, Atlanta i Urania s kojima je otputovalo 7600 vojnika. Ispraćaj je izvršen uz veliko slavlje, kojemu je prisustvovao i potsekretar u ministarstvu rata general Baistrocchi.

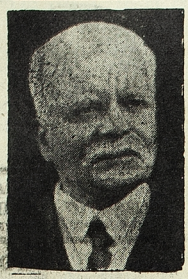
Nema rekonstrukcije vlade

Wien 17. — Sinoć je obavljen službeni demanti, kojim se opovrgavaju svi glasovi, koji su ovih dana kolali po inozemstvu o nekoj pretstojećoj rekonstrukciji austrijske vlade.

„Zbor" postaje stranka

Beograd 17. — Prof. Velibor Jonić i Dr. Milorad Aćimović podnijeli su ministru unutrašnjih djela prijavu i pravila nove polltičke stranke pod imenom „Jugoslovenski Narodni Pokret „Zbor" uz molbu da dopusti osnivanje stranke.

Grčka pred restauracijom monarhije

Događaj unutrašnje politike Grčke rezultat je dugogodišnjeg rada ministra predsjednika g. Zaimisa na bazi povratka Kralja Georga.

Nakon vanredne sjednice talijanske vlade

Rim 17. Na vanrednoj sjednici ministarskog savjeta kojoj su pored Mussolinija prisustvovali ministri de Vecchi, Thaon di Revel, Arrigo Solmi, Rossoni, Cobolli i Benni, pretsjednik vlade je kazao da talijanske vojničke pripreme u Istočnoj Africi teku brzim tempom, a tako i one u Libiji, gdje su posljednjih dana izbili nemiri. Na temelju tačnih i opsežnih podataka izjavio je Mussolini da su sve vojne mjere na kraju, moru i zraku već toliko napredovale da se Italija može suprotstaviti svakom napadaju bez obzira odakle on došao. Mussolini je naglasio da je Italija sa najvećim mirom primila govor ongleskog ministra sir Samuel Hoare a, ali je zato sa oduševljenjem konstatovala izjavu Lavala o potrebi saradnje sa Italijom. Italija će, rekao je Mussolini, to prijateljstvo i saradnju sa Francuskom još više učvrstiti i proširiti i to nesamo u interesu obih zemalja, već i u interesu evropske saradnje, koja ne smije da bude pomućena nekim kolonijalnim konfliktom ili primjenom sankcija.

Zatim je ministarski savjet ispitao sve slučajeve u kojimà bi daljnji opstanak Italije u Društvu Naroda postao nemoguć.

Na koncu je jednodušno zaključeno da Italiju nikakav kompromisni pokusaj nemože suzdržati na putu kojim je pošla u riješavanju talijansko-abesinskog spora.

Podmirite pretplatu!

nemojte čekati jer ćemo biti prisiljeni da Vas utužimo.

NOVA NJEMAČKA RATNA FLOTA

Bruxelles. — „L' Indepedance Belge" donosi informativan članak o njemačkoj floti u vezi s debatom oko kredita za britansku flotu. S time u vezi se razvila živa debata oko anglo-njemačkog navalnog sporazuma od 18 juna o. g., o kome je Winston Churchil izjavio, da je tim ugovorom Njemačkoj data očigledna nadmoć nad francuskom flotom. Njemački pomorski program, objavljen 8 julà, a vizira gradnju 98.000 tona brodova i 9.000 tona podmornica, što ukupno iznosi 107.500 tona, dok francuski godišnji program od 1931 godine iznosi samo 30.000 tona.

Nema sumnje da će s takovim ritmom Njemačka za tri najviše četiri godine imati ispunjen svoj pomorski program. Na čitavoj baltičkoj obali Njemačke vlada velika živost; brodogradilišta u Wilhelmhafenu su nedavno primila na posao 4.000 novih radnika, a luke su snabdevene aparatima za pravljenje vještačke magle.

Posljedice britansko-njemačkog navalnog sporazuma se već ispoljavaju u slabljenju streskog fronta, kao i u kvarenju vašingtonskog sporazuma.

Zbog toga se admiralitet u Engleskoj zanima programom novih gradnja i ponovo će se otvoriti brodogradilišta, luke i baze, koje su bile zatvorene od 1925 godine. Britanska ratna snaga se mora prilagoditi njemačkom naoružanju i zbog toga se sada velika pažnja poklanja pomorskoj avijaciji, o kojoj se nekoji stručnjaci napisali, da je reducirana na opasnu mjeru. Nedavni manevri su dokazali da se britanske luke mogu napasti iz vazduha i da je engleska odbrana pri tom dosta slaba. Prema najnovijem programu izradjene ratne avijacije britanska Fleet Air Arm (vazdušna armàda) ima za sada 142 avijonà na matičnim brodovima, 33 avijona na katapultovima, dok 10 velikih brodova i 29 krstarica uopšte nemaju avijona; samo dvije krstarice imaju 2 avijona. Međutim svi njemački brodovi su snabdjeveni avijonima i brodovi Sjedinjenih Država i Japana imaju 2 do 4 avijona. Pošto britanski Royal Air Force ima na raspoloženju 136 avijona prema 1000 avijona Sjedinjenih Država i prema 400 japanskih avijona. Njemačka ratna flota ima već sada 300 hidroavijona, koji su podjeljeni između pet baltičkih pomorskih baza. Tu nisu uračunani avijoni, koji se sada nalaze u gradnji.

Engleska se dakle u posljednje vrijeme naoružavanjem Njemačke natjerana da se i sama naoružava, ali time je isto tako ugrožena i Francuska, koja će se vjerovatno morati naoružavati s istom slobodom, što praktično pretstavlja kraj tačaka versaljskog ugovora o pomorskom naoružanju i napuštanje vašingtonskih sporazuma. Isto tako i Italija pomišlja na povećanje broja ratnih brodova i kao što je poznato na sjednici Komiteta talijanskog admiraliteta, koja je održanà između 4 i 6 jula, prema namjerno diskretnom zvaničnom komunikeju je pala odluka, da se „pojača efikasnost talijanske ratne flote".

U Sredozemnom Moru će doći do promjene ravnoteže u korist Italije i na štetu Engleske, koja će kao i Francuska morati težište svoje flote pomjeriti prema Sjevernom Moru. Vjerovatno je da u britanskoj sredozemnoj floti neće doći do promjena u majskoj raspodjeli sa strane britanskog admiraliteta; taj projekt britanskog admiraliteta predviđa podjelu britanske flote na dva podjednaka djala, jedan u Sredozemnom, drugi u Sjevernom Moru. Sredozemska grupa će sadržati pet ratnih brodova Queen Elisabeth, Barham, Warspite, Valiant i Malaya i 3 krstarice Hood, Repulsee i Renomu, koje se računaju među najbrže engleske brodove.

Njemačko naoružanje, koje je u stvari preteča zahtjevà da se Njemačkoj vrate kolonije, postavilo je Englesku pred potrebu da ima jaku flotu i da traži od dominija pomoć.

O novom željezničkom voznom redu

Na anketi o novom voznom redu koja se održala u Zagrebu prošle subote, interese Šibenika zastupao je bivši min. građ., presj. financ. odbora g. Dr. Marko Kožul i čin Putnika g. Tomaseo kojima je među ostalom obećano da će svim željama Šibenika svakako da se izaći u susret.

Šibenik se opravdano tuži da vlakovi na odvojku pruge za Šibenik imadu vrlo loše vagone. da to škodi našem turizmu, zatim da treba uvesti čisto putničke vlakove na tom odvojku, a ne mješovite, koji voze i boxit, da treba ubrzati te vlakove koji sada trebaju za 21 km. jedan sat vožnje itd. *(Split je pak naročito tražio novu noćnu vezu s brzim vlakom)*

Svi dosadašnji prigovori u koliko bude do zagrebačke direkcije moguće biti će svakako uvaženi.

Sa interesom mi očekujemo da se ta obećanja jednom izvrše e da i Šibenik bude cijenjen onako kako mu pristaje. Iz Zagreba je g. Tomaseo proslijedio ravno za Split da tamo prisustvuje konferenciji, pri Direkciji Saobraćaja koja se je jučer održala u pogledu parobrodarskih voznih redova.

O konkordatu između Vatikana i Jugoslavije

„Kurjer Varšavski", Varšava, od 4 septembra donosi:

„Ma da je konkordat između Vatikana i Jugoslavije zaključen još prije deset dana, jugoslovenska javnost saznaje tek sada neke detalje o ovom važnom ugovoru. Vatikan je uopće sproveo sve svoje zahtjeve, koji su potrebni da se osigura normalno funkcioniranje crkvenih vlasti. Pobijedila je teza da je pri popunjavanju visokih crkvenih mjesta isključena ingerecija države, i sačuvana je u potpunosti samouprava crkvenih imanja. Ova imanja ne mogu da budu eksproprisana ili podvrgnuta novim agrarno-pravnim odredbama. Kurija je pristala da se odredi šest nadbiskupija u Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani, Splitu i Baru. Time je nešto smanjen vanredni položaj zagrebačke nadbiskupije, ali zato dobiva zagrebački nadbiskup dostojanstvo kardinala. Vatikan je bio prilično popustljiv u pitanju upotrebe staroslovenskog jezika u nekim okruzima Dalmacije. Vrlo važna je odredba prema kojoj su na cijelom teritoriju jugoslovenske države crkveni brakovi obavezni. Kurija je pristala da katolički svećenici neće pripadati političkim strankama. Do ove koncesije je vrlo mnogo stalo jugoslovenskoj vladi. Ali Vatikan je to učinio samo sa rezervom da će isključenje katoličkih svećenika iz političkog ž vota biti obavezno tako dugo dok će ista norma važiti i za pravoslavne svećenike.

Abesinija će u slučaju rata internirati Talijane

Addis Abeba 17. - U diplomatskim se krugovima pronose glasovi da je abesinska vlada odlučila internirati sve Talijane, koji se budu na abesinskom zemljištu, ako Italija bez navještenja rata iznenada započne s neprijateljstvima.

Pedesetgodišnjica družbe

Tačno pred 50 godina — 1885 g. — osnovana je u Ljubljani Družba sv. Ćirila i Metoda. Osnovana je sa svrhom da Slovence obrani od germanizacije i italianizacije. Ugled Družbi je bila češka Osrednja šolska matica osnovana pet godina ranije. 1892 godine osnovana je Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru. Istarska je osnovana u Opatiji. Slovenčkoj su Osnivači Tomo Zupan, Ivan Hribar, dr. Vošnjak, Ivan Vrhovnik i dr., istarsku su osnivali dr. Dinko Vitezić, dr. Matko Laginja, dr. Andre Stanger, koji su bili i prvi njeziui upravljači, i još nekoji

Družba je osnovala 1887 prvi slovenski dječji vrtić u Trstu, a 1888 je osnovala prvi razred slovenske osnovne škole u Trstu. Iz tog prvog razreda od 1888 godine sa 74 diece razvilo se u Trstu do 1917—18 školske godine 46 slovenskih razreda sa 2449 djece. Družba za Istru podigla je svoju prvu školu u Baderni 1896, iste godine je otvorena u Kašteliru, a dvije godine iza toga osnovana je prva hrvatska škola u Puli.

Slovenska Družba imala je od 1885 godine do 1918 izdatska za blizu 4 milijuna kruna, a od 1919 do 1934 izdala je preko 12 miljona dinara. Za istarsku nemamo tih podataka, ali je dosta napomenuti da su prihodi Družbe za Istru u godini 1920 bili 34.000 kruna. 1907 već 100 000, a 1912 su prihodi iznijeli 220.000 kruna, pa da se vidi kojim tempom je Družba napredovala.

Iako im je isto ime i isti program, slovenska i hrvatska Družba nisu bile jedno. Dok je slovenska Družba imala za cilj i obranu od germanizacije dotle istarska nije skoro ni dolazila u priliku da se u toj borbi angažira. Slovenskoj Družbi je glavno polje bor be bio grad. Trst, Gorica, Maribor, tu je slovenstvo bilo najugroženije. Za selo nije postojala tako velika opasnost, jer je selo bilo kompaktno, a bilo je donekle već i prosvjetljeno. U Istri je opasnost bila i na selu. Talijani su prodirali Leginim školama i u čisto naša sela, pa je glavno polje bilo selo, naročito selo bliže grada i sela u zapadnoj Istri, gdje su i osnovane prve Družbine škole. Istarsko selo je i kulturno i ekonomski zaostalo. Dok je 1910 godine u Kranjskoj bilo 12 posto analfabeta u Istri ih je bilo 39 posto. Odatle i različiti problemi koji su se nametali Slovencima i Hrvatima u današnjoj Julijskoj Krajini.

Jedno im je, medjutim, bilo zajedničko. I jedna i druga oslanjale su se na narod — na najšire mase. Iako je osnova djelovanja bila postavljena u gradjanstvu, ipak je i selo sudjelovalo u toj akciji. Sasma obratno nego „Lega Nazionale". To društvo je bilo mezimče društva „Dante Alighieri", koje je imalo u tadanjoj Italiji neke vrste poluslužbeni karakter. Na kongres su dolazili pretstavnici vlade, pa je tako na kongresu 1897 u Milanu javno obećana vladina pomoć, a slijedeće godine je vlada posebnim zakonom dozvolila i lutriju u korist „Dante Alighieri". To društvo je okupilo više gradjanske i vojničke krugove, dok je „Lega Nazionale" u tadanjoj Austriji formalno bila samostalna, ali je bilo svima poznato da je to samo prikriven „Dante Alighieri". A i „Lega Nazionale" je bila okupila gradjanske krugove u današnjoj Julijskoj Krajini, a bila je subvencionirana od pokrajine i općina. Iz pokrajinske blagajne je primila 10.000 kruna godišnje (t. j. iz blagajne zajedničke i Slavenima i Talijanima, u koju je tr

GRADSKE VIJESTI

Odlazak vrijednog nastavnika

Kako smo već javili profesor gosp. Andrijašević premješten je u Split na Banovinsko profesorsko odjeljenje te je na novu dužnost otišao u subotu otpraćen od svih đaka i mnoštva prijatelja.

Njegov odlazak ožalostio je njegove brojne prijatelje i poznanike a naročito njegove đake učiteljske škole, koji su prigodom oproštaja žaleći ovakav gubitak, vidno manifestovali svoju žalost obećavši mu trajnu uspomenu. Njegova sprema i dobrota bila je općenito poznata jer je bio rijetko stručno lice koji nije žalio truda i nije nikada sebe istakao već marljivo i neumorno na svome polju radio za dobrobit svojih đaka i svog zavoda.

U novoj sredini mi mu želimo svaku sreću i uspjeh.

Okružni slet u Kninu

Kninsko okružje — Sokolske župe Šibenik Zadar održaće dana 28 i 29 t. mj. u Kninu Okružni slet sa natjecanjem članova i naraštaja. Na dan 28 t. mj. održavaće se natjecanje kategorija a 29 javan čas i na veče a kademija sa igrankom. U Kninu se za ovaj slet već vrše potrebite pripreme kako bi ova manifestacija sokolstva ispala što bolja. Već su izdati i veoma ukusni plakati. Na sletu će učestvovati pored ostalih i brojne seoske sokolske čete.

Osnivanje odbora za plesne vijenčiće u Sokolskom društvu

Plesni vijenčići u ovdašnjem Sokolskom domu uvijek su odlično uspijevali, a naročito od kako je napravljen novi sokolski dom. Na njima je uvijek bilo odlično raspoloženje i ugodna zabava.

Da bi i ove godine ovi vjenčići uspijevali što bolje izabran je jedan odbor u koji su ušla sledeća g. g. Benković, Kolombo, Protega, Grubišić K., Radovčić, Grubišić T., Triva i Belamarić. Ovaj odbor počeo je već aktivno da radi na pripremanju. Tako je rješeno da se u buduće strogo pazi na ulazu ko sve dolazi, kako u pogledu kavaljera, tako i u pogledu dama. Već je angažovan jedan odličan jazz-orhestar, te će se uskoro i otpočeti sa vijenčićima.

U „HOTEL KRKA" počima od sutra da svira Ruska Balalajka.

DOBRA DOMAĆICA JE DOBAR KUČNI LIJEČNIK i zato nikada ne zaboravlja bijeloj kavi dodati „Pravi Franck", već davno prokušani začin svakoj kavi, bilo čisto zrnatoj ili ječmenoj.

Umorstvo iz ljubomore na Subićevcu

Jučer rano ujutro oko 2 sata kod dežurnog oficira komande mjesta došao je artilerijski podnarednik Knežević Marjan, rodom iz Osijeka, i prijavio mu se da je na Šubićevcu ubio jednu djevojku. U prvi mah ne vjerujući, postavio mu je nekoliko pitanja i kada je opet dobio isti odgovor, naredio je da ga straža liši slobode, a on je sa policijom, koju je u međuvremenu obavjestio, otišao na Šubićevac. Na dječjem igralištu na jednoj klupi našli su zgrčeni ženski ljes, koji je na lijevoj slijepočnici i na leđima imao ranu od revolverskog metka. U ubijenoj je prepoznata Katica Bičvić, radnica, stara 20 godina i nastanjena u Šibeniku. Ubica je odmah bio saslušan te je izjavio da se on i pokojna Katica poznaju već duže vrem na i da je on odavno voli. Na Šubićevac su došli te večeri i sjeli na jednu klupu. Nešto prije dva sata izmedju njih je došlo do objašnjenja i Knežević, ljubomoran, izvadio je revolver kalibra 6.35 i opalio 2 metka na Katicu, koja je bez glasa pala na klupu. Odmah zatim Knežević je otišao kod dežurnog oficira i prijavio mu se ne pokazujući nikakovo veće uzbudjenje. Kod Katice nisu pronašli nikakve stvari, dok su u njenim stvarima u kući bila pronadjena pisma koje joj je ubica pisao. U tim pismima Knežević je već i ranije prijetio da će je ubiti, jer je bio mnogo ljubomoran na nju.

Ubica je odmah sproveden u zatvor, dok je povedena istraga.

Na mjesto zločina izašla je komisija: g. Cvetner istražni sudija i općinski liječnik g. Dr Trlaja koji je samo mogao konstatovati smrt.

SPORT

„Hajduk" (Split) „Osvit" 4:0 (2:0)

Prva „Osvitova" ligaška utakmica na tuđem terenu

Splitska publika ne pokazuje naročito interesovanje, osobito kad je sparina, za nogometne utakmice, ako to nisu klubovi jačeg „kalibra". Budući da „Osvit" ne može da uđe u našu nogometnu goruju kuću, u Splitu se računalo sa velikim porazom Šibenčana, zato je i publike bilo tek cca 1800. Izletnika iz Šibenika bilo je oko 200. Broj je dakle duplo manji nego prošle nedjelje.

Već oko 2 sata i 30' počela je predigra kombinovanih teamova Hajduka i Splita. Igra je bila skroz neinteresantna, čak dosadna.

Sjedimo u ladovini krova tribina i čekamo. Nešto poslije 4 sata izlazi „Osvit" u plavom dresu, odmah za njim „Hajduk", po običaju u bijelom. Obe su momčadi burno pozdravljene. Sudija g. Damiani sav je zelen. Ali ne u licu, već u sudačkom odijelu.

Izuzev kažnjenog Matošića „Hajdukovci" su svi, momentalno najboji na okupu: Kriše — Mikačić, Milutin — Marušić, Dešković, Radovniković — Alujević, Matošić, Lemešić, Bakotić, Kragić. Iznenađenje postavljanja Kragića na lijevo krilo!

„Osvit" je bez Butorcá. Očekivali smo Begu kao vođu navale, ali je momčad izmjenjena pred sam početak. Igra opet Bepo Kosta u teamu „Osvita": Fančević — Zajc, Rončević I. — Bizjak, Sunko, Munitić — Roščić, Kacijan, Rončević III., Pričić, Kosta.

Biranje strana. „Osvit" igra sa suncem u oči. Tačno u 4 i 13' (po mom satu) sudija daje znak za početak. Nije ni počelo, publika viče: „Vlado, Vlado (Kragić)". Prve minute su u znaku „početka". U 5' „Osvit" navaljuje, Kosta nosi, centrira, a Kriše hvata prvu loptu. „Osvit" je opet navalio, ali je glava Mikačića „tvrda". „Hajduk" kombinuje po zemlji i u 8' rezultira prvi gol.

Lemešić dobija loptu, nosi je nekoliko koraka, puca sa 18 m i prisiljava Fančevića na kapitulaciju.

1:0 za „HAJDUK"

„Hajdukovci" navijači pozdravljaju prvi uspjeh. Odmah sa centra „Osvit" navaljuje, ali Perićić kvari ofsajdom. Kacijan u visokoj lopti s Deškovićem uvijek je pobjednik. Šibenčani navijaju. U 11' idealna situacija za „Osvit". Kacijan u izvrsnom stilu prelazi bijele i idealno dodaje Rončeviću III, koji upropašćava. U 14' opet Rončević III gubi lijepu poziciju. „Osvit" se dobro bori. Sad slijede navale „Hajduka" preko prodornog Kragića, ali navala ne dolazi do šuta. Spličani pljeskaju Kragiću. U 20' Fančević u posljednjem momentu nosi Lemešiću loptu s noge. Navala „Osvita" je rastrgana. Fali joj vođa. Kacijan briljira, dribluje, dodaje, ali su mu drugovi vrlo slabi. Ističu se Hajdukovi krilni halfovi. U 28' Kacijan opet prodire bez zapreke, daje Roščiću koji gubi loptu na crti. Splitska publika negoduje proti suca koji je odličan. Igra je uglavnom otvorena. Ispred mene se jedan navijač iz Šibenika prepire sa spličanima. Često svraćaju moju pozornost na se. Tamo s desna omanja grupa šibenskih djevojčica aklamira „Osvitu". U 29' Lemešić upošljuje Fančevića, koji lijepim padom brani laganu loptu. Kod „Osvita" nešto škripi. Rončević I dosta je nesiguran. Navala gubi loptu za loptom. Munitić i Bizjak najuspješnije se bore. Često ubiru aplauz. Lemešić i Matošić izvode bravure kratkim dodavanjem, ali nema šuta na gol. U 36' Košta krasno ide napred, Kacijan prima loptu i puca, ali Kriše lijepo brani. Minutu kasnije Bakotić sigurno puca. Fančević u divnom padu odbija jednom rukom i spašava siguran gol. Hajdukova navala lijepo kombinuje kratkim pasovima, ali navala slabo puca. Publika se nervira. Oni predamnom još se svađaju. U 41' „Hajduk" je žestoko pritisnuo i polučio drugi zgoditak.

Matošić poluvisoko daje Bakotiću koji hvata voley loptu i postavlja

2:0 za „HAJDUKA"

Splitska publika izrugiva se šibenskim kibicima pevikom: Tempo Osvit. U 43' naši napadaju. Kombinacija Kacijan—Košta iznuđuje korner bez efekta. Povuci — potegni i kraj poluvremena.

Odmah u 1' navaljuje „Osvit", ali Roščić daje protivniku. U 2' obaraju Kragića. On puca kazneni udarac sa 16 m, stvara se gužva dok ne završi autom. Publika je mirna zagrijaće se docnije. U 6' Kragić je opet na poslu, on pronosi, puca, ali Fančević brani u korner, koji se završava u aut. Taksi Marušić i mali Radovniković igraju izvrsno. Mikačić je mozak odbrane. Kao u prvom dijelu i sad radi sigurno bez greške. Igra je monotona. Navala „Osvita" je kao bez glave. Rončević III gubi se na centru. „Hajduk" je premoćniji. U 10' Alujević brzo pronosi, prelazi i puca preko gola. Posvađeni navijači predamnom sklopili u prijateljstvo. Hvala Bogu jedva jednom! Sad mirno komentarišu igru i prave međusobno komplimente. U 19' Rončević III sudara se sa Marušićem i pada. Previja se od bola i leži na terenu. Udarac je bio nehotičan. Rončevića iznose sa terena, te „Osvit"

četvrtine Slavena ulagalo poreze, a samo jedna četvrtina Taliana).

„Lega" se oslanjala na vlast i bogate gradjanske krugove a Družba je živjela od najširih masa — od malogradjanstva i seljaštva. „Malen pruži dar domu na oltar", bila je deviza Družbina. Mali darovi u kojima sudjeluje cijeli narod. I dok „Legi" ostavlja, na pr., bogataš Atilio Conighi 54.000 kruna, dotle Ćirilo Metodski zidari u Zagrebu sakupljaju samo na jednoj priredbi 1903 god. 7000 kruna na priredbi gdje umjetnica Ružička-Strozzi recitira pozdrav Cara-Emina. Slovenska družba je imala prihoda i od legata i ostavština (Kotnik, Vilharova, Polak itd.), ali istarska se oslanjala samo na narod. Družbine žigice, šapun, biljezi, pa čak i kišobrani pokrivali su cijelu jednu četvrtinu Družbinih izdataka, ali to ne bi nikada moglo da se postigne bez sudjelovanja najširih narodnih masa, i to ne samo u našoj Istri, već u Dalmaciji, Hrvatskoj i drugdje a naročito u Hrvatskoj sa Zagrebom na čelu. Klub Ćirilo-Metodskih zidara u Zagrebu, osnovan 1904, a potvrdjen 1905, toliko je učinio za Družbu sv. Ćirila i Metoda za Istru da je to danas skoro neshvatljivo na koji način su svi ti ljudi zavoljeli Istru i što su sve poduzimali da Družbi pruže moralnu i materijalnu pomoć. God. 1907 imao je klub Ć. M. Z. 140 članova u Zagrebu i 500 povjerenika u provinciji i od početka djelovanja do konca te godine poslao je Družbi 50 000 kruna. Imajući u vidu vrijednost novca pred trideset godina, tih 50.000 kruna znače kraljevski prilog, a taj kraljevski prilog je bio prilog kolektiva, cijelog naroda, a ne pojedih bogataša.

U tome je bila jačina Družbe, ali i njezina slabost. „Legu" su podržavali političari, vlast i bogataši, a Družba je podržavana od naroda. „Lega" je bila dijete razuma, proračunanosti, a Družbu je stvorio osjećaj, a osjećaj ju je podržavao, i to osjećaj mase, naroda. Hladan razum i proračunanost su „Legu" znali da iskoriste u politici, u vanjskoj i unutarnjoj. Iako nije jedino „Legina" zasluga da su očekivanja pokretača „Pro Patria" i „Dante Alighieri" ispunila, ipak je „Lega" bila jaka figura u toj političkoj igri. Družba nije dočekala tu sudbinu. Kada su narodom zavladali drugi, jači osjećaji (rat i sve ono iza rata) tada je Družba nazadovala i, kasnije, propala. Ona nije propala samo radi toga, ali to nestajanje osjećaja je jedan od glavnih uzroka da Družbe (za Istru) danas nema.

Sada, prigodom pedesetgodišnjice osnivanja Družbe sv. Ćirila in Metoda mogli bi da pretresemo neka pitanja iz prošlosti i da ih postavimo danas opet kao nova. Takovo je, na pr., pitanje o tom narodnom osjećaju za Istru koji je bio kadar da, pred trideset godina, zatalasa narodne mase izmecju Drave i mora, i da taj narod — narod bez „gospode" i vlasti — uzdržava jedno društvo koje je bilo u borbi sa cijelom jednom velikom državom, i to u uspješnoj borbi. Problem tog narodnog osjećanja je jedan od velikih problema emigracije — našeg položaja, načina naše borbe i našeg uspjeha.

TONE PERUŠKO.

Prodaje se *a eventualno iznajmljuje se* dućan sa cjelokupnim inventarom uz povoljne uvjete.

Za informacije obratiti se g. Krsti Šunari, trgovcu u Šibeniku.

Traži se odmah poštena žena za rasprodaju novina. (Obratiti se Uredništvu.)

igra sa 10 igrača. U 20' „Hajduk" prodire preko Alujevića, koji sa 4 m bije preko gola. Kacijan se sasvim posvetio odbrani, u napadu su svega trojica. U 24' pada treći gol.

Lemešić puca kažnjeni udarac sa 20 m. Munitić hvata rukom i sudija dosuđuje jedanaesterac. Izvodi ga Lemešić i nisko zabija u donji desni ugao

3:0 za „HAJDUK".

„Hajduk" igra na „Osvitovoj" polovini. Kacijan igra trećeg beka, na „Hajdukov" gol se ne može ni pomisliti. U 27' Fančević ubire aplauz. Krasno je odbranio Alujevićevu loptu. „Osvit" je sav u odbrani. Poneki put Košta i Roščić dobivaju loptu, ali što mogu protiv bivših raprezentivaca? Kacijan i Lemešić „stvaraju intermezzo". Objašnjavanje, dok se publika dere. Sve se završava kaznom protiv „Hajduka". „Hajduk" je gospodar terena, ali navala previše kombinuje. 36' zamalo ne donese četvrti gol. Lemešić okida opasnu loptu, Fančević je odbija, Matošić pritrčava i puca pored gola. Dva minuta docnije ipak pada gol. 16 m od gola Zajc hvata rukom. Kragić puca, Zajc leđima odbija Kragića na nogu koji bez oklijevanja bije kroz noge u desni ugao. Fančević vadi loptu iz mreže

4:0 za „HAJDUK"

Splićani broje: Jedan, dva, tri, četiri. „Osvitovi" navijači davno su zamukli. U 43' Košta „nosi" na leđima Marušića. „Osvit" odbija lopte bez smjera sve do kraja igre.

Šibenčani su zadovoljni rezultatom. Moglo je biti gore isto kao i bolje. O tom u slijedećem broju.

Sudija g. E. Damiani u svakom pogledu izvrstan."

PERO ZLATAPER.

J. R. Š. K. „Šibenik" — R. Š. K. „Sretno" (Siverić) 6:1 (4:0)

U nedjelju je na igralištu „Osvita" održana prijateljska utakmica između ovdašnjeg kluba „Šibenika" i radničkog kluba „Sretno" iz Siverića te se završila pobjedom domaćih. Cijela utakmica protekla je u znaku prijateljstva i drugarstva između klubova. Domaći su zaslužno pobjedili. Pojedinačno su svi dali prilično dobru igru dok u skupnoj igri, naročito navala, nisu baš zadovoljili. Gosti su prilično iznenadili, jer niko se nije nadao da će ovaj nepoznati klub moći da pruži tako žilav otpor. Sudio je dobro g. B. Maričić. Publike malo.

Kako „Šibenik" uskoro počinje sa utakmicama za prvenstvo S. N. P—a, ova utakmica poslužila mu je kao vrlo dobar trening. Na 29 t. m. „Šibenik" igra prvu utakmicu za prvenstvo S. N. P—a sa pobjednikom utakmice „Došk"—„Dinara" i to u mjestu pobjednika. Tako će pored „Osvita" ovo biti drugi klub, koji će zastupati boje Šibenika i to nadamo se sa uspjehom.

Oglas licitacije

Kod Banovinske bolnice u Šibeniku održat će se dana 27 septembra 1935 godine u 11 sati pr.podne DRUGA ofertalna licitacija za nabavku mesa i mlijeka, a za vrijeme od 1. oktobra 1935 do 31 marta 1936 godine. Istoga dana održat će se i licitacija za nabavku kokošjih jaja, peradi, voća, povrća i zelja, a za vrijeme od 1. oktobra do 31 decembra 1935 godine. Zanimanici neka se za potanje obavijesti obrate ekonomatu bolnice za vrijeme uredovnih časova.

V. d. upravnika bolnice:
u. z. PASINI.

JADRANSKA PLOVIDBA D. D.
— Opravništvo Šibenik —

ovime javlja da se obustavljaju sezonski izleti za Visovac—Roški slap, dok da će i nadalje priređivati svake nedjelje izlet za

Skradin i slapove Krke

i to polazak iz Šibenika u 14 sati a povratak u Šibenik u 19.30 sati.

U slučaju pak lijepog vremena priređivat će i ostarnje izlete i to:

polazak iz Šibenika

za Skradin—slapove Krke u 9.30 s. povratak u 14 sati.

Cijena odlasku i povratku Dinara 12·
Djeca plaćaju polovinu.

Prodava se uz vrlo jeftinu cijenu: jedna Verthein blagajna veličine 126×74×66, jedan malo rabljeni pisaći stroj MERCEDES sa svojim stolom, ručna kolica, jedna mramorna ploča 140×69. Obratiti se Agenturi Jadronja, Šibenik.

„Na kavi" kod gospodje Veselić

rješavaju se pitanja svakojaka, I pošto na svijetu ima malo stvari bez mane, predmeta za razgovor nikada ne manjka. No kad gospodja Veselić posluži svojom izvrsnom kavom, razgovor malo utihne, i uvijek se pojavi pitanje: gdje i uz koju cijenu ona dobiva tu specijalnu finu kavu?

A ona veli: »Ah, ne, običnu kavu ja trošim, ali s Pravim Franckom. Treba uzeti pravu mjeru Pravog Francka, to izvrsno usavršava okus, boju i miris svake kave. Nije to slučajno, da se Pravi Franck troši danas u civilizovanim zemljama širom cijelog svijeta."

Hoće li se i u novom voznom redu zaboraviti Silba

Ne pretjeravamo kada kažemo, da je Silba otrag 30 godina imala daleko bolje parobrodarske veze nego sada. Kako su naši pomorci bili upućeni na Trst radi uposlenja, a i Silba je dobivala skoro sve iz Trsta, to je ondašnje par. društvo Lloyd postavilo svoje pruge, tako, da je Silba imala dva puta sedmično vezu sa Trstom, Polom i Lošinjem, a dva puta sa južnom Dalmacijom. K tome je još imala svakodnevnu vezu sa Zadrom, a to tako, da se moglo ujutro otići u Zadar, nabaviti potrebne stvari i opet u večer biti kući.

To je bilo otrag 30 i više godina, a sada?

Otrag tri godine, udijeljena je Silbi milostinja, te joj je data pruga br. 9 — Ulcinj-Sušak. Ovoj se pruzi veselilo malo i veliko. Nitko nije tražio više, jer smo njome — i ako nakon toliko muke — dobili prilično vezu.

Međutim u ovogodišnjem voznom redu (za letnji period), na naše zaprepaštenje, mjesto sata dolaska — pruge br. 9 — u Silbu vidjesmo „crticu". Na prvi mah mislili smo, da se potkrala greška prilikom štampanja voznog reda, jer nam je bilo upravo nevjerojatno, da bi se moglo nešto sličnoga dogoditi. Ali smo se nažalost imali prilike uvjeriti, da je to kruta zbilja! Parobrod — pruge br. 9 — na povratku iz Sušaka ne pristaje u Silbu! Ovo se dogodilo baš sada, kada su Silbi potrebne čim bolje parobrodarske veze radi prometa stranaca. Bezkorisni su bili svi protesti, molbe, preporuke — sve je to ostalo „glas vapijućeg u pustinji".

Nema sumnje, da je ove godine bez ove pruge, imala Silba velike štete uopće, a naročito u pogledu turizma. Jer suvišno je i napominjati važnost parobrodarskih veza za razvitak jednog otoka, u turističkom pogledu.

Nesumljamo, da će se svakako ove godine ispraviti „lanjska greška", te da ćemo na novom voznom redu u buduće, mjesto „crtice" vidjeti sat dolaska parobroda, pruge br. 9 u Silbu.

T. K.

Problem općinskog liječnika u Silbi

G. se Kuljerić vješa o dva zvona i digao zvonjavu kao proti „neveri", ali sve samo za — šalu. Neka bude u vjeren, da nas svojim navodima uspjeva zabavljati, i mi nebi reagirali, da ne osjećamo dužnost, da se u svakom slučaju do konca zalažemo za interese rođene grude. G. se Kuljerić očešao bezuspješno o svaku stavku našeg članka. Navešćemo smao par važnijih primjera.

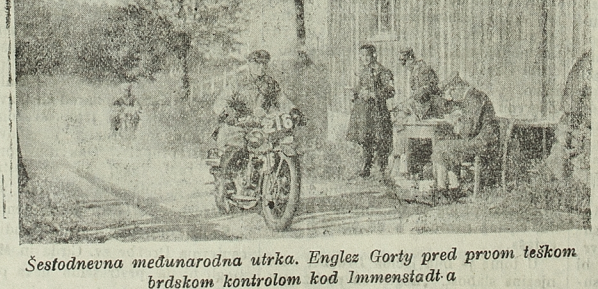
Smiješno je, kako g. K. obara geografskom kartom našu tvrdnju, da je Silba neprirodno općinsko sjedište. On jednostavno prstom pokriva otok Molat, pa se potom zanosi otkrićem, da je Silba najedanput postala centar. Ali, nažalost, činjenica je, da je Molat u sastavu Silbenske općine, a s njim Silba fatalno ostaje ekscentrična, sve dok ju „maestral" ne primakne bliže Istu.

G. K. uvjerava, da se iz Ista može prevesti na Silbu najmanjom „batelicom" za samih 40—50 minuta. (Amo se interesuju, kakva je ta „vražja batelica", koja je u stanju, da preteče i sami parobrod). Time nam ujedno nehotice otkriva istinu, da bi Ist zbilja najbolje zadovoljavao kao sjedište općine i liječnika, jer do Ista mogu Silbenjani, pa valjda i Olibljani. Premučani, naravno za samih 40—50 min., a Molačani opet daleko prije nego do Silbe. Ali Silbenjanin g. K. ne bi na to pristao ni za živu glavu i sigurno odbija takovu pomisao kao pravu napast, premda je to zapravo najtačnije.

G. K. čak hoće da ispravlja i poučava nas Molačane, zašto bolesni Molačanin ne ide u Silbu. Ne ide, jer nekako rade: čeka pola mjeseca, da ga opć. liječnik sam posjeti; pa ope i zato, jer je liječnik svaki čas spreman da dohita motorom, a zaboravlja pri tom, da se takav liječnikov izlet masno plaća i ne zna, da ga Molačanin dosad nije platio i niti će, prosto zato, što se naš bolesnik upućuje u Preko (— u Preko g. Kuljeriću, a ra zloge ste čuli, pa nemojte da vis mlatimo praznu slamu!).

Nekoji misle, da bi se najzgodnij riješilo pitanje našeg liječnika tako da na mjesto njegova sijela otpad polovinu troška, a na ostala mjest zajedno drugo polovina. Svakako, t je posve opravdano, ali ni to nij pravo rješenje ovog problema, ve je samo pribjegavanje manjem zl jer će i na taj način ostati udaljen općinski odlomci uvijek nezadovoljn U našim iznimnim općinskim prilika ma, da bi svima bilo jednako pravo nema drugog izlaza, nego da se lije čnika odbije. Uvjereni smo, da se po manjkanjem opć. liječnika u naše općini neće pogoršati zdravstven prilike, niti uvećati mortalitet i m ponovno ističemo, da bi se rasho na liječnika mogao daleko korisnij upotrebiti na svestrano podizanje na šim zaostalih mjesta.

Stamać—Dundić

Šestodnevna međunarodna utrka. Englez Gorty pred prvom teškom brdskom kontrolom kod Immenstadt-a

širite »TRIBUNU«

U interesu svoga mjesta šaljite redovito dopis

Štampa i vlasništvo: Odlik. Oral, Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik. Kamilkar Vitaliani